

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

1. *Cur dies festi atq; solennia dierum sint instituta.*
2. *Quid mereantur opera sabbathi, id est feriatio, oratio, eleemosyna, siue oblatio altaris.*
3. *Quae allegoria sabbathi.*

Notandum quòd cęremonię dierum & similes obseruantię, sunt institutę, boni ordinis causa, sicut Apostolus 1. Corinth. 14. admonet, vt omnia fiant decente & ordine: quis enim ferat, si nihil intersit inter templum & cauponā, & non esse alias cęremonias in templo, quàm tabernę: si in eum finem vtimur cęremonijs & solennibus, vt ordinę seruiant ministerio verbi & cultui diuino, rectę ac libriter conseruandę sunt. Est enim peccatum mortale, tales ordinationes vtiles ad ministerium verbi Dei, contumaciter aut in casu scandali violare: melius illi esset, vt cum mola Asinaria esset demersus in profundum maris, Matt. 18. Est quoque ordo necessarius in omni & communi societate, & Euangelium non abolet naturale iudicium de ordine, quę ordinem etiam natura nostra diligit. Ideò cum natura homines pugnant, qui tales ordinationes contempnunt: sicut pleriq; faciunt, qui postquam aliquid de libertate ex Euangelio audięrunt, iā somniant Christianismum barbariem quandam esse, & omnium rituum ac cęremoniarum dissipationem & licentiam, ordinationem vtilium dissipare. Hi grauissimę peccant. Finis igitur ordinationum consideranda est: quondò enim instituuntur ritus, ferię, cęremonie ab hominibus in illum finem, vt sint cultus Dei

sele, id est, ex opere operato, aut mereantur remissionem peccatorum & salutem: hic finis impius est, derogat Christo, quia aliàs gratis venisset, Galat. 2. & veri Dei cultus sunt spirituales motus cordis, Fides, timor, dilectio proximi, de tali impio fine dicit Christus Matth. 15. Gratis me colunt doctrinis & mandatis hominum. Sed si finis est politicus, ut cum dies festi instituti sunt, ut populus certo tempore doceri possit, ut faciant maiestatem verbi ministerio: Nā propter ministerium verbi ut hoc retineatur in Ecclesia, sunt instituti dies festi, ut audiamus & doceamur quæ Christus nobis fecit & docuit, & quomodo sancti viri Dei obedierunt Euangelio, ut ad illorum exemplum & nos sequamur Christum, sicuti Paulus docet Corinthios 1 Cor. 10. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi: tunc rectè fiunt, & qui sic eos contemnant, grauitè peccant.

Secundò, quia sabbathum sanctificare debemus, id est, sancta opera facere, quæ nos sanctificant, hoc fit per fidem quæ est ex auditu verbi Dei, Rom. 10. Ideò in ferijs Euangelium maximè audire debemus: nam & hæc potissima ratio est institutæ feriæ. Deinde orationes quibus loquimur cum Deo, & ipsum inuocamus & agnoscimus, ut saluatorem & creatorem nostrum. Id enim à nobis etiam exigitur. Tertio, & peccata nostra recolligere debemus, & contritionem cordis habere, ac fide in Dei misericordiam Deo reconciliari ac fratri, Matthæi quinto. id enim verè opus sabbathi est, quo sanctificamus nos: accipimus quoque Dei beneficium participando de mensa Domini, ut gratias agamus de exhibito redemptionis beneficio, Cessamus quoque ab externis laboribus: vltimò oblationem facimus, quæ inde venit, quòd cum olim conueniebat Ecclesia, singuli offerebant aliquod munus, & ex hac collocatione vna pars ministris dabatur, reliqua distribuebatur pauperib⁹: manauit

manavit hoc exemplum à populo Israël, qui sacrificari offerebant victimam, Leuit. 2. 3. & 4 & partem dabant sacerdotibus. Ideoq; scriptum est Deuter. 16. Non apparebis vacuus coram me. Et si rectè oblatio inter opera sabbathi numeratur, quæ etiam placet Deo, id est, si fit vt iuuentur primùm ministri, & deinde pauperes: nam vt ministerium verbi conseruetur, debemus ministris gratiam & mercedem, & quòd nondùm oblationem, sed etiam eis omni tempore debemus alia maiora officia: nam per oblationem ministri, significatur omnis reuerentia quæ debetur ministro, Gal. 5. Is qui catechizatur, communicet &c. & 1. Corint. 9. Qui altari seruit, viuit de altari. Attamen superstitiosa opinio in oblationibus improbãda est, qualis fuit olim ethnicorum & multorum nostris temporibus, qua ingentia donaria attulerunt in templum, non hoc fine, vt ministros verbi aut pauperes iuuent, sed quia sentiebant hoc ipsum opus Deo tanquam cultum peculiarem atq; honorem, & mereri sibi gratiam & salutem hoc opere, sicut hac iniusta opinione Iudæi cumulabant sacrificia: quare reprehenditur hæc superstitio opinionum Psalm. 49. Non merentur ergo opera sabbathi iustificationem, sed sunt à iam iustificatis & baptizatis fidelibus, tamen habent sua promissa præmia propter Christum ex misericordia in hac & post hanc vitam, 1. Corint. 3. sicut enim stella differt &c.

3. Tertiò, Allegoria sabbathi propria est, quòd sabbatum significat statum illum instauratæ naturæ post resurrectionem, in quo non solùm cessabunt labores corporis, sed etiam calamitates & peccata. Non erimus occupati carnalibus officijs, corpora non edent aut bibent, erimus liberi à peccatis & morte: talis quies erit illa noua vita, sed non tantùm erit quies sed accedet sanctificatio, quæ est præcipua pars sabbathi, quia in illa quiete fruemur notitia Dei, & glorificabimur

ficabimus Deum, Ioan. 17. Hęc est vita æterna, vt cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti filium tuum Iesum Christum. Ergo alia vita nostra erit in futuro in notitia Dei & glorificatione, quę dicitur hic inchoari, quatenus fide apprehendimus Deum & eius verbum. Sed nunc videmus per speculum in ænigmate, postea autem clariùs quasi de facie ad faciem, 1. Cor. 13. Hęc est allegoria veri sabbathi, sicut docet Apostolus Hebr. 4. & Esa. vltimo, erit sabbatum perpetuum. Monet igitur sabbatum quietem illam futuram in vita æterna, in qua homines notitia Dei fruuntur, & Deum glorificabunt, & quanuis allegoria ad futuram vitam pertinet, externum tamē sabbatum conseruare maximè opus est propter ministerium verbi Dei & cæremonias, id est, vt cantemus, laudemus Dominum, &c. vt summa beneficia Dei veneremur & conseruemus. Aliqui etiam dicunt Allegoriam sabbathi esse vacationem, cùm patimur Deum agentem in nobis: ideo sabbatum intelligunt de patientia, quę allegoria tametsi sit approbanda, non tamen sic propria est, vt est antedicta, sed quòd denotet futuram quietem: externum autem sabbatum est propter ministerium verbi Dei.

QUARTVM DEI PRÆCEPTVM, Honora patrem & matrem.

CAPVT IX.

ARGVMENTA.

1. *Quarè Deus hoc præceptum dedat.*
2. *Qui sint parentes quos honorare debemus.*
3. *Quod hæc obedientia & opera ciuilia, sint cultus Dei, & Deo placeant maximè.*

Dostquam Deus in tribus præceptis prioris tabulæ docuit, quem cultum interiorem & exteriorē ipse à nobis exigit: nunc docet in